

АРТЕМІВСЬКЕ МЕДИЧНЕ УЧИЛИЩЕ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

***«Використання сучасних педагогічних
технологій в процесі проведення
науково-пошукової роботи»***

Підготувала – викладач акушерства
та гінекології вищої атестаційної
категорії Журавльова Т.І.

***Пряма передача знань без залучення зусиль
студента заважає останньому змодельовати
власне бачення, пізнання, гальмує розвиток
особистості, робить студента залежним
від педагога.***

Ж. де Веккі (французький педагог)

Завдання формування особистості, патріота із творчим самостійним мисленням та сучасні соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні, вимагають від системи вищої освіти навчити студентів учитися, проводити науково-пошукову роботу, завдяки чому вони зможуть поповнювати знання і вдосконалювати свій досвід, аналізувати та використовувати у своїй професійній діяльності досягнення науки й техніки.

Тому проблема формування творчої особистості, впровадження в освітній процес таких підходів, форм і методів, які відповідали б потребам цієї особистості, сприяли розвитку її талантів, є на сьогодні надзвичайно актуальна. Тільки творчо мислячий спеціаліст спроможний правильно вирішувати виробничі завдання, які вимагають від нього умови ринкової економіки.

Славетний винахідник Едісон зазначав: «Найважливіше завдання цивілізації – навчити людину мислити», а Герберт Кессон підкреслював, що «успіх породжується думкою, а не важкою бездумною працею». Саме виховання творчої особистості, здатної самостійно набувати знання й уміння та вільно їх використовувати у своїй діяльності реалізовується в процесі викладання клінічних дисциплін, зокрема проведення науково-пошукової роботи. Тільки розвиваючи творчий потенціал спеціаліста, можна розраховувати на те, що він буде внутрішньо готовий до вирішення складних завдань.

Процес оволодіння знаннями – це результат активної науково-пошукової самостійної пізнавальної роботи студента. Це його природне прагнення виявити самостійність і активність у процесі пізнання навколишньої дійсності. Під час проведення науково-пошукової роботи викладач не має змоги «передавати» знання. Він може лише спонукати студентів до навчальної праці, озброїти їх методами такої роботи. Необхідність – жадаба знань – це показник інтелектуального розвитку особистості, сформований в результаті певних педагогічних дій. У студентів слід виховувати постійну необхідність у знаннях, тому що вона є збудником розумової діяльності і джерелом пізнавальної активності. Для реалізації принципу активності та самостійності у навчанні викладачу слід дотримуватися таких правил.

1. Дбати про дотримання вимог природовідповідності у навчанні.
2. Формувати пізнавальні мотиви навчання.

3. Залучати студентів до різних видів самостійного опрацювання навчального матеріалу.
4. Озброїти студентів раціональними методами самостійної пізнавальної роботи.
5. Заохочувати навчальну роботу студентів.
6. Перед виконанням кожної навчальної дії, операції визначити мету завдання.
7. Систематично аналізувати навчальну роботу студентів, спрямовувати її на вирішення головних завдань.
8. Вчити студентів розумовим операціям.
9. Навіювати студентам віру і впевненість у своїх пізнавальних можливостях.

Ефективність науково пошукової роботи і навчання в цілому багато в чому залежить від способу організації мислення. Залежно від рівня розумової активності студентів можна виділити такі методи навчання:

Використання цих методів ґрунтується на послідовній і цілеспрямованій постановці перед студентами проблемних науково-пошукових задач, розв'язуючи які, під керівництвом викладача, активно засвоюються нові знання. Використовуючи наведені методи навчання, викладачу необхідно зважати на дотримання таких основних вимог: висунення пізнавальних задач відповідно до змісту навчального матеріалу та вікових особливостей студентів; висунення гіпотез, мобілізації резерву знань і способів пізнання; залучення студентів до активної пізнавальної діяльності; аналіз і оцінка результатів науково-пошукової навчальної роботи.

Проблемний викладач передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виокремленні та «прийнятті» проблемної задачі.

Частково-пошуковий метод спрямований на залучення студентів до пошуків шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавальної задачі.

Дослідний метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавальної задачі з використанням відповідного обладнання.

Під час проведення поза аудиторної науково-пошукової роботи широко використовується пошуково-дослідницький підхід, який вимагає такого використання окремих методів у навчанні, при якому студенти шляхом індивідуального пошуку інформації, самостійних спостережень і дослідів роблять необхідні узагальнення та висновки. Таким шляхом вони набувають уміння мислити не тільки на підставі висловлювань викладача або тексту підручника, але й внаслідок самостійно встановлених фактів.

Внаслідок дослідної роботи науковця, відкриваються нові, невідомі наукові факти. За пошуково-дослідницького підходу в навчанні студенти виявляють нові наукові істини, пізнають, завойовують, «перевідають» їх для себе. Студенти не просто активно вирішують завдання, але й самі створюють проблемну ситуацію, знаходять шляхи її розв'язання, планують свою роботу, роблять відповідні висновки. Це вимагає від них весь час активно діяти, мислити та фіксувати здобуті знання. Викладач є організатором та умілим керівником науково-пошукової діяльності студентів. Реалізується інтеграція навчання і виховання, оскільки викладач допомагає студенту повірити в себе.

В основу науково-пошукової роботи студентів покладена їх активна розумова діяльність, спрямована на самостійне здобуття ними знань, вироблення стратегії досягнення цілей та планування, конкретних дій, розвиток пізнавальних здібностей. У процесі її проведення студенти уміло працюють з довідниковими джерелами, успішно спілкуються, використовують навички активного слухання, вчать висловлювати власні думки, переконувати й бути переконливими, толерантними, розуміти інших, ставити запитання і відповідати на них.

Під час проведення індивідуально-пошукової роботи використовували інтерактивні технології, а саме: **метод проектів**. Суть цього методу полягає в досягненні дидактичної мети через детальну розробку навчальної проблеми, яка повинна завершитись реальним практичним результатом – проектом. Це може бути стіннівка, альбом, доповідь, комп'ютерна презентація тощо. Основними вимогами до використання методу проектів є:

- наявність значущої в дослідницькому або творчому плані проблеми чи задачі, для розв'язання якої потрібні інтегровані знання та дослідницький пошук;

- практична, теоретична пізнавальна значущість передбачуваних результатів;
- визначення кінцевої мети проектів (спільних, індивідуальних);
- визначення базових знань з різних галузей, необхідних для роботи над проектом;
- структурування змістової частини проекту (з вказуванням поетапних результатів);
- використання дослідницьких методів: визначення проблеми, дослідницьких задач, які впливають із проблеми, висунення гіпотез щодо їх розв'язання, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підвищення підсумків, корегування, висновки (використання в ході спільного дослідження методів «мозкової атаки» і «круглого стола», статистичних методів, творчих звітів тощо).

Проведення індивідуально-пошукової роботи з використанням методу проектів передбачає комплексний характер діяльності всіх його учасників щодо вирішення наукової проблеми за певний проміжок часу – від одного заняття до кількох місяців. В основу цього методу покладено розвиток у студентів уміння самостійно конструювати свої знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення, формування навичок мислення високого рівня. Він завжди орієнтований на самостійну діяльність студентів – індивідуальну, парну, групову – та інтегрує в собі проблемний підхід, групові методи: рефлексивні, презентативні, дослідницькі, пошукові та інші. Результати виконаних проектів мають бути матеріальними, тобто певним чином оформлені (відеофільм, альбом, комп'ютерна газета, веб-сторінка тощо).

Формування групи студентів, які залучалися до індивідуально-пошукової роботи, здійснювалося, виходячи з рівня їх навченості, відповідальності, бажання пізнати основні тематичні аспекти, наявності навичок користування комп'ютерною технікою та сучасними засобами комунікацій (доступ до інтернету, використання інформаційних ресурсів на CD – ROM в бібліотеках).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Організація навчально-виховного процесу. – Вип. 14. – 2009.
2. Щербак О. Творчі пошуки в підготовці фахівців. Освіта. Технікуми, коледжі, 2 (8). – 2004.
3. Черніков П.І. Шляхи вдосконалення педагогічної майстерності викладачів. – К., 2000. – стор. 33-37.
4. Лузан П.Г., Решетнік П.М., Журавська Н.С. Теорія професійної підготовки спеціалістів (Загальна методика). – К., 2003.
5. Організація навчально-виховного процесу, випуск 17, 2011 рік, стор. 135-140.